

Стратегия
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“
за развитие на професионално направление

1.2. Педагогика

за периода 2024–2027 г.

ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА
ФАКУЛТЕТ ПО НАУКИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО И ИЗКУСТВОТО

МАЙ 2024

Въведение

Настоящата стратегия очертава мисията, визията, принципите, стратегическите цели, приоритетни направления и дейности за развитие на професионално направление 1.2. Педагогика на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ за периода 2024–2027 г.

Стратегията отразява вижданията на Факултет по педагогика (ФП) и Факултет по науки за образованието и изкуствата (ФНОИ) за развитие на професионално направление 1.2. Педагогика.

Нейната **основна цел** е да запази позицията на Софийския университет като водещо национално висше училище в областта на педагогическите изследвания, обучението и подготовката на педагогически кадри, както и да посочи планираните стратегически стъпки за развитие на направлението в контекста на националните политики за качествено образование и обучение и европейските насоки за изграждане на единно европейско образователно пространство.

Стратегията се основава на следните **принципи**:

- **Приемственост** – отчитане на резултатите, постигнати до момента и гарантиране на целенасоченост, последователност и устойчивост при прилагане на целите и дейностите.
- **Качество** – насоченост на целите и дейностите към реалните потребности на образователната теория и практика, споделено лидерство, развитие на приобщаващи политики, процесен подход при управление на системата и очертаване на възможности за подобряване и вземане на решения, основани на доказателства, управление на взаимоотношенията.
- **Адаптивност, гъвкавост и иновативност** – отчитане на настъпващите промени в сферата на образованието, обучението и педагогическите изследвания и предлагане на нови подходи, мерки и дейности за постигане на целите, заложен в Стратегията.

- *Партньорство и съгласуваност* – активно взаимодействие с организации и институции на национално ниво: с образователни институции – детски градини, училища, центрове, школи, читалища и други, с органите на централната и местната власт, с други висши училища, с културните институции, с научните организации, със социалните партньори, работодателите и гражданското общество за постигане на целите. Развитие на международното сътрудничество.
- *Измеримост, отчетност и устойчивост на резултатите* – осигуряване на дългосрочни ползи/ефекти от постигнатите резултати.

Стратегията е изготвена в синхрон с перспективите, заложените в актуални стратегически документи на европейско, национално и институционално ниво, които очертават общосподелената визия за висококачествено, приобщаващо, ценностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене.

Стратегически документи на европейско ниво:

- Стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението с оглед на европейското пространство за образование и отвъд него (2021–2030).
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно постигането на европейското пространство за образование до 2025 г. (COM(2020) 625 final, 30.9.2020).
- Резолюция на Съвета относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението с оглед на европейското пространство за образование и отвъд него (2021 – 2030 г.) (ОВ С 66, 26.2.2021 г., стр. 1 – 21).

Стратегически документи на национално ниво:

- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021–2030).

- Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021–2030 г.
- Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България (2017–2030 г.).
- Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“.
- Национален план за действие в областта на цифровото образование (2021–2027г.).
- Закон за висшето образование, обн. ДВ. бр.112 от 27 Декември 1995г., посл. изм и доп. ДВ. бр.39 от 1 май 2024 г.
- Закон за предучилищното и училищното образование, обн. ДВ. бр.79 от 13 октомври 2015г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.27 от 29 март 2024 г.
- Закон за насърчаване на научните изследвания от 2003 г., обн. ДВ. бр.92 от 17 октомври 2003г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.39 от 1 май 2024 г.
- Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, обн. ДВ. бр.61 от 2 август 2019г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.23 от 19 март 2024 г.
- Постановление № 27 от 1 февруари 2021 г. за изменение и допълнение на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“

Стратегически документи на институционално ниво:

- Мандатна програма на ректорското ръководство на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ за периода 2023–2027 г.
- Стратегия за развитие на научните изследвания в СУ “Св. Климент Охридски“ (2023–2026 г.)
- Стратегия за комерсиализация на научните резултати на СУ „Св. Климент Охридски“.
- Стратегия за развитието на електронното и дистанционното обучение в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

- Стратегия за развитие на човешките ресурси в науката в Софийския Университет за периода 2021–2030 г.;

Мисия и визия

СУ „Св. Климент Охридски“, чрез факултетите, осигуряващи обучението в ПН 1.2. Педагогика, има **мисията**:

- Да развива професионално направление 1.2. Педагогика като запази водещата му позиция в Рейтинговата система на висшите училища в България и подобрява позицията му в европейски и световни рейтингови системи, в които участва СУ „Св. Климент Охридски“.
- Да е образец на научно-изследователска и преподавателска работа в областта на педагогиката.
- Да допринася за развитие на науката и образованието в сферата на педагогиката.
- Да създава предпоставки за привличане на най-перспективните кандидат-студенти и кандидат-докторанти, които са избрали за своя професионална реализация областта на педагогиката.
- Да подготвя високообразовани кадри за нуждите на образователния сектор като залага на качеството на обучението и квалификацията на учители и други педагогически специалисти.
- Да създава у възпитаниците си нагласа за учене през целия живот и им осигури основа за успешна реализация в образователната сфера.

Визията за професионално направление 1.2. Педагогика на Софийския университет е до 2027 г. Университетът:

- да направи устойчива позицията си на водещ в професионалното направление с високи постижения в областта на педагогическите изследвания и подготовката на педагогически кадри;

- да продължи да предлага високо качество на образованието и на научно-изследователската дейност, успешна професионална реализация и кариерно развитие на завършилите;
- да съхрани и развие добрата си репутация и постижения в национален и в международен план.

SWOT анализ

Силни страни

- СУ „Св. Климент Охридски“ е водещият университет в обучението в професионално направление 1.2. според Рейтинговата система на висшите училища в България от нейното въвеждане насам.
- Дългогодишни традиции в обучението в професионално направление 1.2. Педагогика в бакалавърски специалности, магистърски и докторски програми.
- В контекста на Болонската декларация за европейско пространство за висше образование, създадени са първите междууниверситетски магистърски програми – Дизайн за дигитално учене (съвместна програма с Великотърновски университет) и Артистични подходи в образованието (съвместна програма с НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“).
- В СУ се наблюдава високо търсене сред кандидат-студентите на специалностите от ПН 1.2. Педагогика през последните 5 години.
- Съвременни учебни планове и учебни програми, които се актуализират периодично.
- Подходяща учебна инфраструктура и засилена практическа подготовка на студентите в развита мрежа от базови институции.
- Много висока реализация на завършилите студенти и висока оценка на подготовката им от страна на работодателите при сравнение в рамките на научното направление с други висши училища.
- Висока квалификация на академичния състав, активна научно-изследователска дейност, включваща множество участия в

национални и международни проекти, научни форуми и публикационна дейност.

- Капацитет на преподавателския състав за експертно научно ръководство на докторанти в докторските програми по професионално направление 1.2.
- Множество партньорски договори и съвместна дейност с образователни институции, институции предоставящи социално-педагогически услуги, специализирани заведения за деца, неправителствени организации (фондации и сдружения), медицински центрове, организации за неформално образование за деца и възрастни и др.
- Засилени контакти с потребителите на кадри, членство в международни организации и научни мрежи.
- Изключително разнообразие от предлагани специалности и програми в рамките на ПН – бакалавърска, магистърска и докторска степен.
- Ефективно работещ менторски модел и модел на академично наставничество.
- Преподавателите в направлението са автори на широко използваните учебници и учебни помагала в детските градини и за всички етапи от 1-ви до 12 клас.
- Висока степен на дигитализация на учебния процес чрез използване на възможностите на университетската система за електронно обучение (Moodle).
- Политика на нетолерантност към всички форми на академична измама – ФП и ФНОИ активно противодействат на плагиатството чрез проверка на студентските разработки, дипломните работи и дисертационните трудове посредством вградената в Moodle приставка StrikePlagiarism.
- Предоставяне на възможности за участие на студенти, докторанти и преподаватели в международни и национални научни форуми, проекти и други форми на научно-изследователска дейност.

- Предоставяне на разнообразни възможности за публикуване на научни изследвания на преподаватели, докторанти и студенти.
- Периодично организиране на събития, свързани с повишаване на качеството на обучение в професионалното направление.
- Множество функциониращи образователни и научно-изследователски центрове в подкрепа на академичната и практико-приложната подготовка на преподавателите, докторантите и студентите от професионалното направление – Център за електронно дистанционно обучение към ФП, Факултетен център за електронно и дистанционно обучение (ФНОИ), Учебно-научна лаборатория по експериментална и професионална педагогика (ФП), 4 ресурсни центъра към Центъра за европейски изследвания на ФНОИ, свързани с обучението по специалностите Специална педагогика и Логопедия, Център (лаборатория) по гражданско образование (ФП), Център по кинезитерапия (ФНОИ), терапевтична зала, Университетски център за подпомагане на студенти със специални образователни потребности (ФНОИ), Университетски център „Академия за деца“ (ФНОИ, ФП и ДЕО), Център по образователни технологии (ФП), Център за интердисциплинарни изследвания и иновации в неформалното образование (ФП), Кариерен център на Факултета по педагогика.
- Богат и постоянно осъвременяващ се библиотечен фонд.

Слаби страни

- Макар че ПН 1.2. Педагогика на СУ е с най-високия h-index спрямо останалите университети в ПН, налице е необходимост от увеличаване на броя публикации в международно признатите бази данни “Web of Science” и “Scopus”.
- Необходимост от увеличаване на нивото на изходяща мобилност на студентите и докторантите.
- Желателно е да се осигурят по-мощни проучвания с потребители на кадри, както и да бъдат потърсени допълнителни стимули студентите и докторантите да попълват анкетите,

проучващи мнението им за качеството и организацията на обучението.

- Увеличаване възможностите за оборудване на зали със съвременни технически средства.
- Недостатъчна осигуреност със съвременен софтуер за провеждане на научно-изследователска работа.
- Недостатъчно осигурено работно пространство (кабинети) на академичния състав (ФП).

Възможности

- Привличане на студенти и докторанти от чужбина, в т.ч. от съседните страни, от страни с българската диаспора и от страни извън Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, както и от университети в Европа по програма Еразъм+.
- Създаване на съвместни програми с чуждестранни университети.
- Разширяване на връзките с потребителите на кадри (образователни и социални институции) с работодателски асоциации, с държавната администрация, с профсъюзи и неправителствени организации за проучване на потребностите и в отговор на това осигуряване на кадри с подходяща професионална квалификация в сферата на ПН 1.2.
- Засилено популяризиране на образователната, изследователската и експертната дейност на двата факултета, подготвящи кадри в професионално направление 1.2. Педагогика.
- Засилено сътрудничество с факултетните студентски съвети и привличането им като партньори при реализирането на идеи и проекти.
- Засилено популяризиране на възможностите за продължаваща квалификация.

Заплахи / Ограничения

- Намаляване на населението на България, вкл. на завършващите училище младежи.

- Засилена конкуренция от другите висши училища в България, предлагащи програми в ПН 1.2. Педагогика.
- Непоследователност в държавната политика по отношение на финансиране на обучението.
- Неотчитане от страна на държавата на спецификата на изследванията в професионалното направление и „натиск“ за увеличаване броя на тяхното публикуване в бази данни „Web of science“ и „Scopus“.
- Непоследователна държавна политика за увеличаване броя на списанията, включени в тези бази данни.

Стратегически цели

Цел 1. Повишаване качеството на обучение и поддържане на високо ниво на квалификация и реализация на педагогическите кадри.

Деятности за реализиране на целта:

- Редовно актуализиране и преразглеждане на учебните планове и програми, за да се гарантира, че са в съответствие с най-новите теории и практики в образованието и отговарят на нуждите на пазара на труда.
- Насърчаване на изследователската дейност сред студентите и докторантите чрез включване на изследователски компоненти в курсовете и предоставяне на възможности за участие в съвместни изследователски проекти с преподаватели.
- Продължаване на традицията за засилено практическо обучение, което позволява на студентите да придобият опит в образователни и специализирани среди, включително училища, детски градини, институции предоставящи социално-педагогически услуги, специализирани заведения за деца, неправителствени организации (фондации и сдружения), медицински центрове, образователни организации за неформално образование за деца и възрастни и др.

- Увеличаване на броя на програмите в дистанционна електронна форма на обучение, както и броя на международните магистърски програми на английски език, включително съвместно с чуждестранни университети.
- Организиране на по-мощни проучвания с потребители на кадри, с оглед осигуряването на актуална информация за тенденциите в образованието и изискванията за работа за завършилите.
- Насърчаване на международното сътрудничество и мобилността, за да се гарантира, че студентите са добре подготвени да работят в глобализирания свят на образованието.
- Привличане на международни учени и гост-лектори, за да обогатят учебните програми и изследователските дейности в професионално направление 1.2. Педагогика.
- Насърчаване на приобщаващото образование чрез интегриране на принципите на социалната справедливост и многообразието във всички аспекти на професионално направление 1.2. Педагогика.
- Осигуряване на подкрепа за развитието на кариерното ориентиране и консултиране в рамките на професионално направление 1.2. Педагогика, за да се помогне на студентите да вземат информирани решения относно техните кариери.
- Мотивиране на студентите за участие в европейските програми с цел обучение и практикуване.
- Продължаване дигитализацията на учебната среда.

Цел 2. Увеличаване на научно-изследователската дейност и публикационната активност, с фокус към реферирани и индексирани издания в международно признати бази данни.

Дейности за реализиране на целта:

- Насърчаване на висококачествени изследвания в професионално направление 1.2. Педагогика чрез осигуряване на подкрепа за изследователски проекти, привличане на външно финансиране и създаване на благоприятна среда за провеждане на изследвания.

- Подобряване на видимостта и въздействието на изследванията в професионално направление 1.2. Педагогика чрез насърчаване на популяризирането на резултатите от изследванията, включващо насърчаване и подпомагане на публикуването в реферирани и индексирани издания.
- Гарантиране на съответствие с международните стандарти за научни изследвания чрез публикуване в реферирани и индексирани издания в международно признати бази данни и участия в международни конференции.
- Фокусиране върху качеството, оригиналността и приносния характер на научните публикации.
- Насърчаване на публикуването на чужд език с цел достигане до по-широка аудитория и повишаване разпознаваемостта на преподавателите в международната научна общност.
- Партниране чрез съвместни програми и проекти с водещи университети в страната и в чужбина.
- Насърчаване на култура на сътрудничество и споделяне на знания в рамките на професионално направление 1.2. Педагогика чрез организиране на семинари, работни срещи и съвместни изследователски проекти.
- Насърчаване включването на студентите в научноизследователския процес. Периодично организиране на студентски и докторантски научни сесии.
- Търсене на възможности за увеличаване финансовите средства за научни изследвания.
- Увеличаване на възможностите за достъп до библиотечно-информационни бази данни и платформи.
- Активно подпомагане на докторанти и новоназначени асистенти в проектната и публикационната дейност.

Цел 3. Повишаване на квалификацията на академичния състав на факултетите.

Деятности за реализиране на целта:

- Осигуряване на възможности за преподавателите да развиват и надграждат своите знания и квалификация чрез включването им в професионални обучения.
- Стимулиране и осигуряване на възможности за включването на преподавателите в научни и практико-приложни проекти.
- Осигуряване на възможности за участие в различни курсове за продължаваща квалификация като езикови курсове, курсове за използване на специализиран софтуер и др.
- Насърчаване на международното сътрудничество и участието на преподавателите в програми за обмен, съвместни изследователски проекти и международни конференции.

Заклучение

Настоящата стратегия осигурява цялостен и многостранен поглед към развитието на професионално направление 1.2. Педагогика в СУ „Св. Климент Охридски“ и е в синхрон и подкрепя общоуниверситетската политика за качествено образование и върхови научноизследователски резултати. Чрез нейното прилагане се цели създаването на среда, която насърчава високи постижения в обучението на педагози, стимулира интердисциплинарното и международното сътрудничество, насърчава мобилността на студенти, докторанти и преподаватели и подкрепя приобщаващото образование. Постигането на посочените стратегически цели и дейности ще утвърди позицията на Софийския университет като водеща институция при подготовката и повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти, при стимулиране на научните изследвания и за утвърждаване новостите в педагогическата наука в нашата страна.